

Amsterdam, 14.02.2024

Geacht stadsdeelbestuur,

Op 24 januari j.l. ontvingen wij, omwonenden van het Nationaal Holocaust Museum en de Hollandsche Schouwburg een brief van J.J. de Boo, namens de gemeente met daarin vermeld dat er een *aantal zwerfkeien* worden geplaatst op het trottoir *rondom de ingang* van het Nationaal Holocaust Museum en de Hollandsche Schouwburg. Het zou gaan om een tijdelijke maatregel om de *veiligheid* van voetgangers en *wachtende bezoekers* te bevorderen zodat de definitieve *herinrichting van de straat in 2025* gerealiseerd wordt.

Deze brief staat vol onduidelijkheden. Zoals: Hoeveel zwerfkeien komen er? Hoe rekbaar is het begrip 'rondom de ingang'? Wat is het nut en de noodzaak van deze maatregel? Welk veiligheidsanalyse is er dan gemaakt? Welk politiek besluit en vergunning ligt eraan ten grondslag? Wat zijn de bezwaarmogelijkheden? En tot slot tot de definitieve inrichting in 2025: hoe ziet deze eruit, wat komt er dan? Bovendien kan 2025 het begin van het jaar zijn, maar ook het einde. Dat is twaalf maanden variatie.

Inmiddels zijn de keien geplaatst en is daarover onrust ontstaan in de buurt. Een aantal bewoners heeft zijn bezwaren ook kenbaar gemaakt bij een cameraploeg van AT5 die afgelopen weekend opnames maakte. In deze brief willen we als omwonenden onze bezwaren in meer detail uiteen zetten.

Inleiding

De renovatie van de Hollandsche Schouwburg en de kweekschool tot Nationaal Holocaust Museum kent een lange aanloop die reeds in 2016 is ingezet met de aankoop van de school, daarop volgend een periode van tijdelijke presentaties en tot slot de plannen en uitvoering van de renovaties, waar in totaal 26 miljoen mee gepaard gaat.

Ofschoon er vanzelfsprekend sprake was van langdurig overlast voor ons omwonenden, heeft het JCK dit hele proces in goed overleg met de buurtbewoners uitgevoerd. Over smaak kan getwist worden, maar met de renovatie is belangrijk cultureel- en historisch erfgoed behouden en zijn de gebouwen in ere hersteld, passend in het straatbeeld.

Ofschoon we de details niet kennen weten we dat er bovendien vergaande maatregelen zijn getroffen in het gebouw op het gebied van veiligheid voor medewerkers en bezoekers van beide musea. Wij zijn als bewoners erg blij dat er veiligheidsmaatregelen worden getroffen. We vinden het belangrijk dat

Joodse instellingen in de stad afdoende beveiligd worden. Als omwonenden raakt het indirect ook onze veiligheid.

Deze musea zijn een aanwinst voor de stad en hebben zowel nationaal als internationaal grote betekenis. Ze hebben de missie om de verhalen over de jodenvervolgung, antisemitisme en de gruwel en de hartverscheurende gevolgen van de Holocaust door te geven aan huidige en volgende generaties.

Wat de publieke ruimte betreft, de Plantage Middenlaan, tussen de Plantage Parklaan en de Plantage Kerklaan is een en ander nogal onduidelijk en rommelig verlopen.

Zo is er een provisorische fietsstraat gemaakt, terwijl er ook nog een fietspad naast het trottoir bestaat. Auto's respecteren de fietsen niet en fietsers de voetgangers niet. Gevaarlijk dus.

De nietjes aan de kant van het NHM zijn verdwenen, waardoor het moeilijk is fietsen een plek te geven en er regelmatig her en der fietsen worden neergezet. Door deze onduidelijkheid is het verkeerssituatie er zeker niet veiliger op geworden.

Wij vinden het een gemiste kans dat de gemeente niet samen op is gegaan met het JCK om de renovatie van deze belangrijke musea zowel voor bezoekers als omwonenden van deze gebouwen in goede banen te leiden, op een waardige en esthetische manier. Het zou beter zijn geweest als de herinrichting van de straten rondom de musea tegelijk met de oplevering van de musea zou zijn afgerond.

Waarschijnlijk trekken deze musea veel bezoekers, zowel in als rondom het museum: schoolklassen, families, mensen uit binnen- en buitenland, mensen die willen herdenken, groepen die in de stad worden rondgeleid door gidsen, enzovoorts. Daarvoor dienen de bewegingen in de straat, van zowel voetgangers, fietsers, in- en uitstappende tramreizigers, auto's, leveringen aan de diverse bedrijven en kantoren en de hulpdiensten, deugdelijk te kunnen verlopen.

Zwerfkeien

Met de plaatsing van de zwerfkeien is gekozen voor een *ad hoc* oplossing om de veiligheid van bezoekers aan de musea te garanderen. Daarmee is de situatie er niet beter en zeker niet fraaier op geworden en is de mooie Plantage Middenlaan met zijn statige architectuur, bijzondere gevels en historisch gebouwen een chaotische stenige rommel geworden die alleen maar erger wordt: chaos trekt chaos aan.

Afgelopen week zijn 33 zwerfkeien geplaatst, over een afstand van 45 meter aan de zijde van het Holocaust Museum en 38 meter aan de kant van de Hollandsche Schouwburg. Daarbij zijn ongevraagd een twaalfstal woningen ingesloten, een café en twee parkeerplaatsen.

Hieronder wordt een aantal punten genoemd waarin wij onze bezwaren benoemen bij het besluit van de gemeente om -zonder overleg met bewoners- klakkeloos en ter elfde ure zwerfkeien in de Plantage Middenlaan te plaatsen.

1. Over de plaatsing is geen overleg gevoerd met bewoners. Terwijl wij er wel hinder van ondervinden. Diverse omwonenden hebben niet eens de brief ontvangen.
2. Over de plaatsing is een summiere, onvolledige en feitelijk onjuiste brief verstuurd.
3. We zetten vraagtekens bij de veiligheidsanalyse. De keien beschermen slechts tegen één type aanslag, het inrijden met een voertuig op wachtende mensen die voor de objecten staan. Dat lijkt ons schijnveiligheid. Een aanslag met automatische vuurwapens of een explosief bijvoorbeeld, kan nog steeds gebeuren. Als er werkelijk zo'n acute, dreigende situatie is, waarom dan niet gekozen voor een bemande politiecontainer (die er enkele jaren geleden stond) of bewapende marechaussees, zoals bijvoorbeeld bij de Joodse scholen in Buitenveldert.
4. De logica van de veiligheidszone rondom de ingang van het Holocaust Museum is ons niet duidelijk. Links van de ingang liggen de stenen over een lengte van veertig meter, tot en met huisnummer 23. Rechts van de ingang vijf meter, tot halverwege de Kleine Wereld. Waarom is het niet gelijkmatig verdeeld? Aan beide zijden vijf of tien meter. Een inrijdend voertuig kan van twee kanten komen. Het ligt zelfs meer voor de hand dat een inrijdend voertuig vanuit de richting Artis komt, aangezien dat de normale rijrichting is van de straat en er een langere aanloop is om snelheid te ontwikkelen.
5. Waarom überhaupt aan de linkerkant zoveel stenen over een lengte van 40 meter? Waarom kan de rij stenen niet stoppen op de erfgrans van het museum en huisnummer 25? Zodat de woningen vrij toegankelijk blijven.
6. Bij de Hollandsche Schouwburg is de rij stenen ook ongelijk verdeeld: 10 meter aan de linkerkant, 28 meter aan de rechterkant. Ook hiervan ontgaat de logica ons.
7. De maatregel is bedoeld tegen voertuigen die inrijden op groepen wachtende mensen. Maar die zijn er niet. Er is nooit sprake geweest van grote drukte, zoals bij het Anne Frank Huis, waar 1,3 miljoen bezoekers per jaar komen. Bij het Holocaust Museum kwamen in het laatste jaar voor corona 67.235 bezoekers. Bij de Hollandsche Schouwburg 73.434.

Een fractie van het Anne Frank Huis dus. Tijdens openingstijden slechts 23 mensen per uur bij elk object. Elke drie minuten, één bezoeker. Er is dus geen sprake van wachtrijen, die hebben we als bewoners ook voor de verbouwing nooit gezien. Waarom zulke zware maatregelen voor iets dat geen realistisch scenario is?

8. Visueel is een aantal woningen nu onderdeel van de twee JCK objecten. Bezoekers en groepen die worden rondgeleid door de stad zullen zich vrij wanen binnen de aangegeven ruimte van de zwerfkeien. Dat heeft mogelijk als gevolg dat mensen voor onze huizen, op de stenen gaan zitten, terwijl ze luisteren naar de inleidingen die er soms gegeven worden op de beide musea. Het bordes bij nrs 23 en 25 wordt soms gebruikt als podium om vervolgens versterkt of met zeer luide stem een groepje toe te spreken over de geschiedenis van deze plek. Als dit zou toenemen, zou de veiligheid hierdoor juist verslechterd worden, in plaats van verbeterd.
9. Het straatbeeld wordt geweld aan gedaan, de zwerfkeien worden door veel bewoners lelijk gevonden en niet passend. Ze detoneren met de oorspronkelijke 19e eeuwse architectuur en met de elegante, goed doordachte ontwerpen van het Holocaust Museum en de Hollandsche Schouwburg.
10. Waarom zijn er twee openbare parkeerplaatsen geofferd voor de huizen 23 en 25? De parkeerplekken zijn al zeer schaars, mede door verbouwingen elders in de straat. Daarmee wordt het niet alleen nog lastiger om te parkeren, maar wordt ook laden en lossen (25-I heeft bijvoorbeeld regelmatig kunsttransporten) ernstig bemoeilijkt. En neemt de parkeerdruk in omliggende straten toe.
11. Waarom zijn de stenen op de parkeerplaatsen niet een meter opgeschoven richting voormalige fietspad, waarmee de parkeerplaatsen weer vrij zijn? Geparkeerde auto's bieden juist extra bescherming tegen inrijdende voertuigen.
12. Los van de opheffing van de parkeerplaatsen wordt door de ligging van de zwerfkeien de levering van goederen aan diversen bedrijven, zoals de horeca en ook de musea zelf, bijna onmogelijk gemaakt. Gevolg zal zijn dat de straat vaak geblokkeerd wordt door leveranciers, met opstoppingen, lawaai, onbegrip en agressie als gevolg. Dit effect zien we nu al ontstaan (zie foto's).
13. Er is nu een aantal huizen, appartementen en bedrijven ingesloten in de zwerfkeien-constellatie. Het betreft o.a. de nummers 20, 22, 26 en 23 en 25. Dit treft tientallen bewoners, café Eik en Linde en zelfstandigen die aan huis wonen en werken.
14. De zwerfkeien zullen gebruikt gaan worden als 'hangplek', met name in de avonden en de nacht, met gevolgen voor de rust en de veiligheid van bewoners. In plaats van een doorgangstraat, op weg naar huis of het centrum, worden we een pleisterplaats.

15. Aan de kant van het NHM zijn de nietjes niet terug geplaatst, zoals ons beloofd was. Door de afbakening van de zwerfkeien op het trottoir en het voormalige fietspad zullen deze plekken gebruikt worden om fietsen los tussen te parkeren, hetgeen de doorstroom van voetgangers zal bemoeilijken en verdere chaos zal vergroten. Dit effect zien we nu al (zie foto's).

Conclusie

Wij hebben als bewoners grote bezwaren tegen de manier waarop deze maatregel is genomen en de uitvoering ervan. We vragen de verantwoordelijke bestuurders en ambtenaren om in gesprek te gaan met (een delegatie van) bewoners. Enerzijds om de vele openstaande vragen te beantwoorden en anderzijds om gezamenlijke tot een betere oplossing te komen.

Bijlage: foto's van de ontstane situatie

Zwerfkeien aan de Plantage Middenlaan, zijde Nationaal Holocaust Museum, 12.02.2024

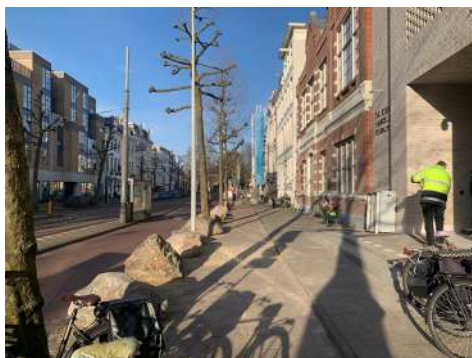
Straatbeeld vervuiling. Ingesloten panden 23 en 25, 7 woon en werk-appartementen, 16 mensen. Vrije plek voor stadsgidsen met groepen. Hangplek.

Zeer nauwe doorgang trottoir. Denk aan rolstoelen, kinderwagen, groepen.

Ingesloten panden 23 en 25. 7 woon en werk-appartementen, 16 mensen. Vrije plek voor stadsgidsen met groepen. Hangplek.

Ingang Nationaal Holocaust Museum. Door inrichting met zwerfkeien zal de rij zich richting woonhuizen 23 en 25 gaan vormen. Lawaai-overlast.

Fietsen chaos en rommel, nauwe doorgang.

Levering voor werkzaamheden aan museum kan hier niet verder. Zwerfkeien blokkeren het trottoir.

Geen vrije doorgang trottoir, hardlopen op de gedeelde fiets en autostraat.

Geen plek meer voor fietsen omdat er vele nietjes zijn weggehaald aan de zijde van het NHM.

Zwerfkeien aan de Plantage Middenlaan, zijde Hollandsche Schouwburg, 12.02.2024

Fietsen en zwerfkeien blokkeren samen veilige overstek vanuit tram, mensen klimmen over de stenen, zie rechts op foto.

Uitgestapt uit de tram, over steen geklommen om veilig op het trottoir te geraken.

Fietsen chaos en rommel. Chaos trekt chaos aan.

Huis 20 ingesloten. Levering bouw materiaal kan hier niet verder.

Levering goederen blokkeert vanaf nu de rijbaan. In de oude situatie konden ze de rijbaan vrijhouden.

Ingesloten tussen fietsen, zwerfkeien en verkeer.

Mevrouw op scootmobiel neemt toevlucht op tram-baan omdat de rijbaan niet vrij is i.v.m. een levering.